

КАФЕДРА ТЕАТРОЗНАВСТВА

СИЛАБУС

ІСТОРІЯ МАТЕРІАЛЬНОЇ КУЛЬТУРИ, ПОБУТУ ТА КОСТЮМУ

Освітній рівень	Перший (бакалаврський)
Ступінь освіти	Бакалавр
Галузь знань	02 Культура і мистецтво
Спеціальність	026 Сценічне мистецтво
Освітньо-професійна програма	Сценічне мистецтво («Режисура драматичного театру», «Режисура театру ляльок»)
Статус	Обов'язкова

Курс	3
Семестр	5
ECTS	3
Аудиторних годин	32
Лекції	22
Семінари	10
Практичні	
Індивідуальні	
Самостійна робота	58
Семестровий контроль	Залік

Інформація про викладача

ПІБ, посада	Мельничук Л.Ю., доцент
Профіль викладача	https://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/TF/Melnichuk.pdf https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&user=M91DAKYAAAAJ
E-mail	nlithnum@gmail.com

Анотація навчальної дисципліни.

Силабус навчальної дисципліни складено відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалавра.

Мета: ознайомити студентів з найважливішими етапами у розвитку світової та вітчизняної матеріальної культури, костюму та побуту у відповідності з головними художніми напрямками, діалектикою зміни стилів та моди.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- етапи формування та розвитку матеріальної культури, костюму та побуту;
- історичну, соціальну, національну обумовленість еволюції матеріальної культури, костюму та побуту;
- основні типи одягу (від стародавніх часів до сучасності),
- особливості театрального костюму та його головні художні функції на сцені;

вміти:

- розпізнавати історичну епоху за зображеними речами, костюмами в творах образотворчого мистецтва, аналізувати костюм (композиція, силует, лінія, колір);

- застосувати на практиці здобуті знання.

Згідно з вимогами освітньої програми навчальна дисципліна спрямована на формування **загальних компетентностей**:

ЗК02. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій.

ЗК06. Здатність використовувати інформаційні і комунікаційні технології.

ЗК08. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

Згідно з вимогами освітньої програми навчальна дисципліна спрямована на формування **спеціальних (фахових) компетентностей**:

СК04. Здатність до професійного опанування змістових (інформаційного, виразно-образного) рівнів сценічного твору.

СК06. Здатність до оперування специфічною системою виразальних засобів (основами сценарної та драматургічної майстерності, монтажно-композиційними та просторово-образотворчими основами музичного, образотворчого та пластично-хореографічного мислення, режисерськими методами і акторськими техніками) під час створення сценічного твору.

СК12. Здатність орієнтуватися в історії різних видів мистецтва, розуміти можливості використання їх виразальних засобів при створенні синтетичного за своєю природою твору сценічного мистецтва (творчого проєкту).

СК17. Здатність до спілкування з широкою професійною та науковою спільнотою та громадськістю з питань сценічного мистецтва та виробництва; до взаємодії із представниками інших творчих професій.

Згідно з вимогами освітньої програми навчальна дисципліна спрямована на формування **програмних результатів навчання**:

ПРН08. Співвідносити мистецькі ідеї та твори із соціальним, культурним та історичним контекстом для глибшого їх розуміння.

ПРН09. Обирати оптимальні технічні та художньо-виразальні (режисерські методи, акторські техніки, сценарно-драматургічні, монтажно-композиційні, пластично-хореографічні, музичні, просторово-образотворчі) засоби відтворення креативного задуму при реалізації сценічного твору (проєкту).

ПРН12. Знати основні етапи (епохи, стилі, напрямки) у розвитку театру, літератури, образотворчого мистецтва, музики, кіно; основні факти про видатних особистостей у сфері мистецтва; класифікувати види та жанри сценічного мистецтва.

ПРН14. Аналізувати та оцінювати досягнення художньої культури, твори літератури та мистецтва з урахуванням історичного контексту.

Перелік тем.

Модуль 1

Змістовий модуль 1. Матеріальна культура, костюм та побут від давнини до епохи Відродження

Тема 1. Вступ до курсу.

Тема 2. Матеріальна культура, костюм та побут Стародавнього Єгипту.

Тема 3. Матеріальна культура, костюм та побут античності.

Тема 4. Матеріальна культура, костюм та побут середніх віків.

Тема 5. Матеріальна культура, костюм та побут країн Західної Європи доби Відродження.

Тема 6. Матеріальна культура, костюм та побут України.

Тема 7. Матеріальна культура, костюм та побут країн Сходу.

Змістовий модуль 2. Матеріальна культура, костюм та побут від доби бароко до ХХ ст.

Тема 8. Матеріальна культура, костюм та побут країн Європи ХVІІ ст.

- Тема 9. Матеріальна культура, костюм та побут країн Європи XVIII ст.
 Тема 10. Матеріальна культура, костюм та побут країн Європи XIX ст.
 Тема 11. Матеріальна культура, костюм та побут України XVII – XIX ст.
 Тема 12. Матеріальна культура, костюм та побут Західної Європи XX ст.
 Тема 13. Матеріальна культура, костюм та побут радянської доби 1917–1991 рр.
 Тема 14. Матеріальна культура, костюм та побут в Україні на сучасному етапі.

Форми та технології навчання.

У процесі вивчення дисципліни здобувачі вищої освіти відвідують аудиторні заняття (лекції та семінарські заняття), лекції-екскурсії в музеях і галереях. У процесі самостійної роботи здобувачі поглиблено вивчають окремі теми навчальної дисципліни, виконують запропоновані письмові завдання, готують усні доповіді та презентації.

Навчальні ресурси.

Навчання проводиться в аудиторіях за допомогою мультимедійного обладнання

Система оцінювання.

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
	для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	відмінно	Зараховано
82-89	добре	
75-81		
64-74		
60-63	задовільно	
35-59	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Критерії оцінювання знань студентів.

Оцінка	Критерії оцінювання студентів
Незадовільно 1-34 (FX)	Студент не володіє знаннями з усіх модулів курсу, не виконав програми курсу і, відповідно, не впорався з поточними перевітками та не склав диференційного заліку. В цьому випадку передбачений обов'язковий повторний курс навчання.
Незадовільно 35-59 (FX)	Студент не впорався із головними задачами дисципліни, тобто не опанував більшість тем курсу, не відвідував заняття без поважних причин, допустив значну кількість суттєвих помилок при виконанні завдань. Про відсутність належних знань. У цьому випадку для отримання оцінки потрібна значна додаткова робота по виконанню усіх завдань відповідно програми курсу і повторна перездача.
Задовільно 60-63 (E)	Студент в недостатньому обсязі опанував матеріал курсу, справився з основними з поставлених завдань, але при цьому виконана робота має багато значних недоліків (неохайність виконання, відсутність творчого підходу, невчасна подача виконаної роботи тощо).
Задовільно 64-74 (D)	Студент не в повному обсязі опанував матеріал курсу, справився з переважною більшістю поставлених завдань або виконав усі завдання на недостатньо професійному рівні, при цьому виконана робота мала значні недоліки (неохайність та запізнення з виконанням, відсутність

	творчого підходу тощо).
Добре 75-81 (С)	Студент в цілому добре опанував матеріал курсу, вчасно та якісно справився з більшістю поставлених завдань, достатньо творчо підійшов до виконання цих завдань, але при цьому виконана робота мала значні фактологічні недоліки
Дуже добре 82-89 (В)	Студент добре опанував матеріал курсу, вчасно та якісно справився з усіма поставленими завданнями, творчо підійшов до виконання цих завдань, але при цьому зробив декілька незначних помилок.
Відмінно 90-100 (А)	Студент в повному обсязі опанував матеріал курсу, творчо підійшов до виконання завдань, логічно побудував і фахово виконав усі завдання, надав додаткові варіанти за відповідними темами, продемонстрував здатність до пошуку нестандартних рішень поставлених задач.

Інклюзивне навчання.

Навчальна дисципліна може викладатися для здобувачів вищої освіти з особливими освітніми потребами.

Неформальна освіта.

У межах вивчення навчальної дисципліни передбачається участь здобувачів освіти у міжнародних та вітчизняних наукових конференціях, конкурсах творчих робіт, круглих столах, відвідування культурно-мистецьких заходів тощо.

Політика навчальної дисципліни.

Викладання дисципліни відповідає вимогам Положення Харківського національного університету мистецтв імені І. П. Котляревського «Про академічну доброчесність» та «Кодексу академічної доброчесності Харківського національного університету мистецтв імені І. П. Котляревського».

Рекомендовані джерела.

1. Антонович Є.А., Захарчук-Чугай Р. В., Станкевич М. Є. Декоративно-прикладне мистецтво. - Львів, 1993.
2. Багалій Д.І. Історія Слобідської України. - Х., 1993.
3. Воропай. Звичаї нашого народу: етнографічні нариси: у 2 т. . - К., 1991.
4. Дюби Жорж. Доба соборів. Мистецтво і суспільство 980-1420 років. - К., 2003.
5. Ісаєвич Я. Україна давня і нова: народ, релігія, культура. - Львів, 1996.
6. Етнографія України. - Львів, 1994.
7. Каменська Н., Нікуленко С. Костюм в Україні від епохи Київської Русі до ХХІ ст. – Х., 2004.
8. Культура і побут населення України. - К., 1993.
9. Селівачов М.Р. Лексикон української орнаментики. - К., 2005.
10. Стамеров К. Нариси з історії костюму. - Київ, 1978.
11. Ніколаєва Т. Історія українського костюму. - К., 1996.
12. Гриценко В. Людина і культура. - К., 2000.
13. Українська минувшина. Ілюстрований етнографічний довідник. - К.,1994.
14. Дмитренко А. Український театральний костюм поч. ХХ ст.: історіографія проблеми. Нарядознавчі зошити.2015. № 5. С. 153-162.

Інтернет-ресурси.

<https://www.britannica.com/art/costume>

<https://prezi.com/lqqqroppcb2y/the-history-of-theatrical-costume/>

<https://worldoftheatreandart.com/history-theatre-costumes-beginning-shakespearean-era/>

<https://www.jdinstitute.edu.in/fashion-history-of-costumes/>

Costume and Fashion History: A Guide to Resources <https://www.nypl.org/node/5652>
<https://www.pinterest.com/pin/497858933781024544/>
<https://www.youtube.com/watch?app=desktop&v=XFyHrxyNS1k>